GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmond 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisori nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 262 — Sâmbătă, 28 Noemvre (10 Decemvre). — 1887.

Brașovŭ, 27 Noemvre 1887.

Tótă atențiunea cercurilorŭ politice e absorbită aḍĭ de scirile alarmatóre despre concentrările de trupe rusescĭ la granița austriacă.

Erĭ a fostŭ mare conferință militară în Viena, la care a luatŭ parte archiducele Albrecht și alțĭ militarĭ superiorĭ. Foile din Viena au anunțat'o cu o ḍi înainte ḍicêndŭ că ea se va ține sub presedința Impĕratului și că va lua parte la consultare și ministrulŭ de esterne, contele Kalnoky. Obiectulŭ principalŭ alŭ acestei conferințe se ḍice că a fostŭ a chibzuì mĕsurile ce ar fi a se lua față cu concentrările de trupe rusescĭ. Dela decisiunea acestei conferențe atêrnă că óre aflase-va necesară convocarea unei sesiunĭ estraordinare a delegațiunilorŭ, carĭ vorŭ avé sĕ voteze creditele necesare.

„Una din foile oficióse din Pesta, „Budapester Correspondenz“, ḍice cu privire la mĕsurile militare ce s'au luatŭ și se vorŭ lua în Galiția:

„Administrația armatei nóstre s'a îngrijitŭ totdéuna în modulŭ celŭ mai consciențiosŭ, că monarchia mai alesŭ din partea nordică sĕ nu fiă espusă la surprinderĭ. Acésta a dovedit'o chiar creditulŭ extra-ordinarŭ de $52\frac{1}{2}$ milióne votatŭ de delegațiunĭ. Administrația de rĕsboiŭ în urma acésta n'are de gândŭ deocamdată sĕ ia mĕsurĭ nouĕ extraordinare séu sĕ céră unŭ nou creditŭ extraordinarŭ, pentru care scopŭ ar fi de lipsă a se convoca din nou delegațiunile, deórece în urma ultimelorŭ decisiunĭ ministerulŭ de rĕsboiu nu mai póte dispune asupra restului creditului de $52\frac{1}{2}$ milióne. Dér o asemenea convocare nu e luată în vedere pentru acuma.“

Vomŭ vedé în curêndŭ ce pașĭ se vorŭ face în privința acésta. Ajunge deocamdată că în cercurile militare domnesce o mare agitațiune și că în Viena situațiunea se consideră ca fórte serióşă. Nu mai puținŭ îngrijațĭ suntŭ însĕ cei din Berlinŭ, articulii foilorŭ de acolo suntŭ plinĭ de pesimismŭ, ér bursa este fórte iritată.

„Trebue sĕ urmeze acum orĭ o adevĕrată liniștire, orĭ o reală amenințare a păcii. Germania stă gata și pentru casulŭ celŭ mai rĕu“, exclamă „Nationalzeitung“.

„Gazeta Crucii“ declară că Rusia trebue séu sĕ sisteze înarmările séu sĕ dea o declarare oficială asupra procederii sale.

„Vossische Zeitung“ ḍice, că Rusia și înaintea ultimului rĕsboiu cu Turcia a începutŭ mobilisarea cu cincĭ lunĭ mai înainte de a declara rĕsboiulŭ. Nicĭ Austro-Ungaria, nicĭ Germania nu va puté concede armatei rusescĭ ca sĕ se foloséscă de érnă spre a mobilisa, pentru ca în primăvéră sĕ o védă trecêndŭ peste Carpațĭ.

Caracteristică este mișcarea ce au produs'o în Paris scirile din urmă privitóre la concentrările de trupe rusescĭ. Foile parisiane au publicatŭ depeșĭ, ḍicêndŭ că în Viena și în Berlinŭ au produsŭ mare „panică“ scirile alarmătóre despre îngrămădirea de 200,000 trupe rusescĭ la granița germană și austriacă. Unulŭ din ḍiare aduce versiunea, că Țarulŭ de aceea a ordonatŭ înmulțirea trupelorŭ, pentru că Austria și Germania arŭ voì sĕ ocupe Polonia ruséscă în casulŭ unui rĕsboiu. Se mai adauge, că Țarulŭ a datŭ de scire prințului Bismarck, că décă Austria ar pretinde în modŭ oficialŭ sĕ i se dea deslușirĭ cu privire la mișcările trupelorŭ rusescĭ, dênsulŭ, adecă Țarulŭ ar considera-o acésta ca o declarare de rĕsboiu.

Ḍiarele din Londra primescŭ din Berlinŭ telegrame, carĭ spunŭ că rĕsboiulŭ este iminentŭ între Austria și Rusia și că în cercurile politice germane domnesce mare neliniște din causa înarmărilorŭ Rusiei. Se mai ḍice că o acțiune diplomatică se va începe în curêndŭ.

Importantŭ este faptulŭ că organulŭ bismarkianŭ „Nord. allg. Ztg.“ reproduce în loculŭ prim articululŭ ḍiarului „Fremdenblatt“ din Viena asupra concentrărilorŭ la granița austriacă.

Unulŭ din ḍiarele prusiane „Preussische Iahrbücher“ ḍice, că cheia crisei presidențiale din Francia este a se căuta în Petersburgŭ. Partida rusésca, care vrea rĕsboiulŭ, a silitŭ pe Țarulŭ sĕ pregătéscă lupta în contra Austriei; dér înainte de a se începe lupta, ea trebuia sĕ fiă sigură, că Germania va fi ținută în frêu de Francia. La acésta însĕ nu s'a învoitŭ Grévy și de aceea a trebuitŭ sĕ fiă rĕsturnatŭ.

Tóte aceste scirĭ dovedescŭ câtŭ de mare este iritațiunea pretutindenĭ din causa atitudinei Rusiei. Și ca sĕ ne întórcemŭ érășĭ la impresiunea produsă în monarchia nóstră, notămŭ că cu totŭ optimismulŭ ce l'au arĕtatŭ la începutŭ cercurile conducĕtóre din Pesta, acum recunoscŭ și ele pe deplinŭ marea seriositate a situațiunei.

Se asigură din Pesta, că concentrarea trupelorŭ rusescĭ la granița Galiției a fostŭ cunoscută de mai multe sĕptĕmânĭ și că au fostŭ urmărite cu cuvenită atențiune din partea factorilorŭ conducĕtorĭ ai monarchiei. Dér cercurile diplomatice și politice austro-ungare au credutŭ, că întrevederea din Berlinŭ va conribuì a slăbì încordarea. Se pare însĕ, că visita Țarulni la Berlinŭ n'a justificatŭ în nicĭ o privință aceste așteptărĭ.

Cu tóte aceste cercurile politice din Pesta suntŭ încă de credință, că se va puté afla o modalitate, spre a delătura anormala situațiune, ce s'a creatŭ prin îngrijitórele fapte ce se petrecŭ la fruntariile monarchiei. De-o somațiune a puterilorŭ aliate adresată guvernului din Petersburg încă nu póte fi vorba, ba nicĭ măcarŭ unŭ pasŭ diplomaticŭ nu se scie sĕ se fi făcutŭ până acuma. Tóte aceste vorŭ fi reservate ḍilelorŭ următóre.

Cumcă în Viena mai alesŭ trebue sĕ fiă mare îngrijirea de unŭ rĕsboiu iminentŭ cu Rusia, se vede și din împrejurarea că foile de acolo îșĭ dau tótă silința sĕ documenteze, că Austria este gata a face Rusiei cele mai marĭ concesiunĭ cu privire la Bulgaria. Nu i-a venitŭ în minte nicĭodată Austriei, esclamă „N. fr. Presse“, sĕ se facă protectórea Bulgariei séu sĕ pórte unŭ rĕsboiu cu Rusia. Décă dér numai afacerea bulgară ar fi causa supĕrărilorŭ Rusiei, numita fóiă nu vede ce scopŭ ar avé unŭ rĕsboiu între aceste douĕ puterĭ; alta ar fi décă Austria însășĭ ar fi considerată ca o piedecă ce stă în cale politicei orientale a Rusiei, atuncĭ însĕ, ḍice fóia vienesă, Rusia ar avé de lucru și cu Germania și cu întréga putere a întreitei alianțe.

La granița ruso-austriacă.

(Coresp. part. a »Gaz. Trans.«)

Viena, 7 Decemvre n. 1887.

Sub acestŭ titlu a publicatŭ »Kölner Zeitung« din péna unui oficerŭ următorulŭ articulŭ:

„Lipsa de materiă, cu deosebire din publicitatea rusésca, face ca fiecare judecare asupra strămutărilorŭ trupelorŭ rusescĭ la granită sĕ întêmpine marĭ greutățĭ. In Rusia nu apare, ca la noi, o listă de rangŭ, din care s'ar puté vedé mișcarea personelorŭ militare și a ocupării lorŭ, s'ar puté judeca starea garnisónelorŭ și a trupelorŭ, și mai puținŭ ar fi posibilŭ a afla ceva despre districtele completare a celorŭ din urmă; totŭ așa nu se póte afla, ca la noi, din proiectele și discusiunile parlamentului, tăria cadrelorŭ, și spesele pentru deosebite instituțiunĭ ale armatei: fiăcare e avisatŭ la puținteluŭ, ce publică guvernulŭ și ce mai aducŭ scirile din ḍiarele rusescĭ. Circumstanța acésta e de cea mai mare importanță, neputêndŭ din acéstă causă în nicĭ unŭ casŭ decide, că óre strămutările trupelorŭ rusescĭ suntŭ mĕsurĭ luate din causa considerațiunei de pace, séu suntŭ întroducerea unei mobilisărĭ *și* concentrărĭ a armatei la granită. Mobilisarea nu se póte așa de ușorŭ efectuì ca la celelalte marĭ puterĭ, considerândŭ întinderea marelui imperiu rusescŭ. La declarațiunea unui rĕsboiu europénŭ, voindŭ Rusia a sta pregĕtită la granită, trebue de timpuriu sĕ lucre, fiindŭ că are de lipsă timpŭ îndelungatŭ pentru strămutarea trupelorŭ sale. Spre acestŭ scopŭ diplomația trebue sĕ câștige timpulŭ și causele, prin carĭ sĕ se rectifice astfelŭ de mĕsurĭ.

Tocmai după acestŭ metodŭ s'au întrodusŭ tóte resbóiele rusescĭ; sĕ ne aducemŭ numai aminte de mĕsurile diplomatice și militare rusescĭ, cu ocasiunea întroducerii séu a pregătirii resboiului ruso-turcŭ. Ordinulŭ pentru mobilisarea a 6 corpurĭ s'a datŭ deja în luna lui Noemvre 1876; așadér érna s'a întrebuințatŭ pentru mobilisare spre a fi în primăvéră urmată de declarațiunea de rĕsboiu.

Intêmplându-se astfelŭ de strămutăvĭ ale trupelorŭ, e fără îndoială datoria acelui guvernŭ, la a cărui granită se pregătescŭ, de a se întreba că până la care gradŭ sĕ li se lase cursŭ liberŭ, fără de a lua mĕsurĭ contrare?

După părerea mea rĕspunsulŭ la acéstă întrebare n'are de a face nimicŭ cu diplomația și cu îngrijirea pentru rĕsboiŭ; acesta e numai unŭ simplu esemplu de calculare, în primulŭ locŭ elŭ privesce numĕrulŭ trupelorŭ concentrate în districtele dela granită, și mai departe liniile ferate și formațiunea terenului«.

Urmează apoi discusiunea asupra numĕrului trupelorŭ rusescĭ și austriace dela granită cu tóte detailurile, din care resultă, că Austria dispune de-o forță de 42,200 soldațĭ pedeștri, 6,300 călărețĭ și 112 tunurĭ, pe de altă parte Rusia are o putere concentrată de 108,200 soldațĭ pedeștri, 14,300 călărețĭ și 336 tunurĭ; mai departe apoi ḍice:

„Din acéstŭ comparațiune urmézá, că trupele rusescĭ concentrate la granița Galiției de Ostŭ suntŭ apróape de trei orĭ așa de tarĭ, decâtŭ cele austriace în Galiția de Ostŭ dislocate. Pe lângă forța acésta trebue sĕ considerămŭ pe partea rusésca și grănicerii, a cărorŭ numĕrŭ de pe linia din cestiune la totŭ casulŭ se urcă la 6—8000 de ómenĭ. Insemnătatea principală a grănicerilorŭ pentru militarĭ constă într'aceea, că Rușii șĭ'au închisŭ prin dênșii granița într'unŭ astfelŭ de modŭ, încâtŭ ar fi fórte greu de constatatŭ, în ce tĕmpŭ au ridicatŭ trupele lorŭ prin reserve pe piciorŭ de bătaie; adecă pe ce timpŭ se începe mobilisarea, și pe când va fi finită. Pentru realisarea acestorŭ din urmă mĕsurĭ liniile ferate rusescĭ suntŭ într'unŭ modŭ fórte favorabilŭ construite. Cele mai diferite linii ferate, conducŭ din Rusia de sudŭ spre Wolhynia și Podolia, pentru a puté câtŭ de iute întărì trupele acolo așeḍate, pe când trupele austriace din Bucovina și partea ostică a Galiției nu potŭ aștepta ajutorŭ nicĭ din Westŭ nicĭ din Sudŭ.

Galiția, Polonia și Wolynia suntŭ șĕsurĭ. Rușii au deja la granită în Samostj (Zamosc) unŭ punctŭ fortificatŭ; acum întărescŭ Dubno, Rowno și Luzk. Granița austriacă din discusiune, e liberă — e deschisă. —

Concentrările rusescĭ la granița Austro-Ungariei.

„Fremdenblatt“ publică următórea telegramă din Berlinŭ:

„Kölnische Zeitung“ publică unŭ articulŭ alŭ unui colaboratorŭ militarŭ, asupra situațiunei dela granița austro-ungară, în care se dovedesce cu cifre, că raportulŭ numĕrului trupelorŭ din amêndouĕ părțile, rusescĭ și austro ungare, e ca 1 la 3, adecă cam 46,000 ostașĭ pe partea austriacă și 130,000 ostașĭ pe partea rusésca. „Köln. Ztg.“ aduce următórele date amĕnunțite:

La granița ruso-galițiană se află următórele trupe rusescĭ:

Corpulŭ XIV de armată, Lublin: Divisia 17 Siedlce, Divisia 18 Lublin.

Corpulŭ XI de armată, Luzk: Divisia 11 Luzk, Divisia 32 Șitomir.

Corpulŭ XII de armată, Chiev: Divisia 12 Veșibușe, Divisia 33 Chiev.

Divisia 1 de cazacĭ Samostj, Divisia 11 de cavaleriă Dubno, Divisia 12 de cavaleriă Chiev, Divisia 13 de cavaleriă Lublin, Brigada 3 de vênătorĭ Tultșin.

Aceste corpurĭ şi alte trupe dau pe piciorŭ de rĕsboiu, décă se socotescŭ numai combatanţii şi nu şĭ trupele de aprovisionare, cifra de 108,200 ómenĭ infanteriă, 14,300 cavaleriă, 336 tunurĭ.

La aceste trupe vinŭ apoi socotite şi trupele de granită în numĕrŭ de 6—8000, prin care Ruşii şĭ-au închisŭ aşa de tare graniţele, încâtŭ cu greu se va puté stabili, când a fostŭ măritŭ efectivulŭ trupelorŭ de mai susŭ, punêndu-se prin aducerea reservelorŭ pe piciorŭ de rĕsboiu, adecă când începe adevĕrata mobilisare şi când e terminată. Pentru esecutarea acestorŭ mĕsurĭ din urmă însĕ reţéua căilorŭ ferate rusescĭ s'a complectatŭ în celŭ mai avantagiosŭ modŭ. Cele mai varie căi ferate ducŭ din Rusia sudică spre Volhinia şi Podolia, spre a întări iute trupele ce stau acolo, pe când trupele austro-ungare ce stau în Bucovina şi în partea ostică a Galiţiei nu potŭ primi din vestŭ şi din sudŭ prin calea ferată nicĭ unŭ transportŭ.

Mai comunică ḑiarele, că la gara dela Kiew se încarcă numĕróse tunurĭ de campaniă care suntŭ duse cu iuţélă la graniţa vestică. S'au trimisŭ la Rowno şi la Winitza 24 furgóne de muniţiunĭ şi 10 trăsurĭ de trenŭ. Totŭ din gara dela Kiew s'au pornitŭ 106 vagóne încărcate cu puscĭ. Mai multe batalióne de vênătorĭ au întratŭ în garnizónă la Sawalki şi la Filipowa, şi fortificaţiunile dela Luisa se urméză cu mare grabă. „Kreuz Ztg.“ scrie că sapierii şi pionerii, carĭ erau până aci încvartiraţi în Riga-Dünaburg, au fostŭ trimişĭ către Niemen, aşeḑaţĭ fiindŭ lângă linia Kovno-Grodno.

Ḑiarulŭ oficiosŭ „Die Post“ din Berlinŭ e alarmatŭ de înarmările Rusiei în contra Austriei. Bursa a scăḑutŭ într'unŭ modŭ simţitorŭ în urma sgomotului ce s'a rĕspânditŭ în Berlinŭ că ministrulŭ de rĕsboiu ar fi ḑisŭ, că rĕsboiulŭ cu Rusia este în fiecare momentŭ posibilŭ. In Parisŭ esistă aceeaşĭ temere.

Anglia şi alianţa europénă centrală.

O scrisóre din Londra către „Pol. Korr.“ se ocupă cu cele scrise de „Times“ care contraḑise scirile despre o strînsă legătură a Angliei cu puterile europene centrale.

Cu tótă simpatia — se ḑice în scrisóre — ce esistă în Anglia pentru alianţa statelorŭ Europei de mijlocŭ, o alăturare către acésta, care s'o ablige formalŭ pe Anglia, e aci nepopulară din causa temerei, că Anglia care se consideră în defensiva ca neatacabilă, s'ar încurca prin acésta în certe continentale. Cu tóte astea cercurile diplomatice nu se îndoescŭ, că scirile ce au fostŭ contraḑise, deşi au trecutŭ în forma şi în cuprinsulŭ lorŭ peste ţintă, au conţinutŭ ceva adevĕrŭ. Se admite în numitele cercurĭ, că nu către alianţa triplă ca atare, ci către una din puterile aliate esistă unŭ raportŭ de o astfelŭ de intimitate, încâtŭ póte merge până la o spontaneă pregătire pentru vr'o cooperaţiune pe apă. Sub acéstă putere, pentru care ar sări în ajutorŭ Anglia, numai Italia póte fi înţelésă.

Alegerea noului preşedinte alŭ Republicei francese.

(Coresp. part. a »Gaz. Trans.«)

Parisŭ, 4 Decemvre 1887.

In fine avemŭ preşedinte.

Noulŭ preşedinte alŭ Republicei francese eşi aséră din urna Congresului — în persóna lui *Sadi Carnot*, fostŭ ministru, deputatŭ — ca ocupaţiune până erĭ, şi mai pre susŭ de tóte — omŭ cinstitŭ de felulŭ lui.

A trecutŭ decĭ ciasulŭ rĕu, şi norii carĭ, pentru momentŭ, întunecară sórele Republicei, s'au risipitŭ la suflarea vêntului ce bătù din spre Versailles.

Fantoma ameninţătóre a lui Jules Ferry a dispărutŭ ca o umbră, lăsândŭ în urmă unŭ câmpŭ luminatŭ, şi spiritele s'au liniştitŭ; valurile pasiunilorŭ deslănţuite s'au mai potolitŭ, şi poporulŭ Parisului, acestŭ redutabilŭ leu, ce băgase spaimă cu cóma lui sburlită în vrăjmaşii Republicei, s'a retrasŭ satisfăcutŭ în foburgurĭ. Pace şi linişte. Mulţumire şi bucuriă pe tótă linia, aşadéră, căcĭ amŭ intratŭ în luna de miere.

*

Alŭ IV-lea preşedinte alŭ Republicei francese a fostŭ alesŭ, putemŭ ḑice, cu unanimitatea *tuturorŭ Republicanilorŭ*, întrunindŭ *616* voturĭ.

Unŭ asemenea triumfŭ n'a mai vĕḑutŭ actuala Republică dela întemeiarea sa, şi ceea ce dau o mai mare importanţă acestei biruinţe, suntŭ împregiurările în care s'a pututŭ câştiga. Ca sĕ ne pĕtrundemŭ de acésta, n'avemŭ decâtŭ sĕ rĕsfoimŭ actele celorŭ două elecţiunĭ ale fostului preşedinte, Jules Grévy.

La 30 Ianuarie 1879, când se alesese dênsulŭ pentru ântêia óră, nu întrunise decâtŭ 563 de voturĭ. La a doua alegere, din 28 Decemvre 1885, Grévy fù realesŭ cu 457 de voturĭ. Câtă elocinţă decĭ în aceste ţifre.

E adevĕratŭ că în primulŭ scrutinŭ, Sadi Carnot nu putù sĕ întrunéscă decâtŭ 303, pe când adversarulŭ sĕu numĕrà 212 voturĭ. Deosebirea între aceste două ţifre însĕ nu e aşa de mare pe câtŭ se pare, décă ne vomŭ gândi, că alianţa lui Ferry cu reacţionarii i-ar fi pututŭ asigura acestuia imediatŭ 432 de voturĭ, reacţionarii dispunêndŭ de 220 de voturĭ. Pericululŭ decĭ nu era departe, majoritatea absolută a voturilorŭ fiindŭ *425* din 852 de votanţĭ. Dér tocmai pentru că pericululŭ era iminentŭ şi *momentele* erau, cum se ḑice în astfelŭ de casurĭ, *supreme*, concentrarea tuturorŭ Republicanilorŭ s'a operatŭ ca printr'unŭ farmecŭ.

In alŭ doilea scrutinŭ, la care au luatŭ parte 842 de votanţĭ, Republicanii (de tóte nuanţele) au votatŭ pentru Sadi Carnot în numĕrŭ de 616, care a întrunitŭ astfelŭ *peste* maioritatea absolută (414), *202* voturĭ.

Maioritatea celorlalte voturĭ s'au concentratŭ asupra generalului Saussier, comandantulŭ Parisului, şi care se presupune a fi în acelaşĭ timpŭ o unéltă în mânile oportuniştilorŭ lui Ferry şi a Monarchiştilorŭ.

Décă ne e permisŭ sĕ judecămŭ după cunoscutulŭ cuvêntŭ alŭ lui Julius Caesar, că ómenii graşĭ nu suntŭ periculoşĭ, atuncĭ mai că amŭ puté consilia pe unii republicanĭ francesĭ, sĕ nu vaḑă în enormulŭ Saussier nicĭ unŭ Cassius. Chiarŭ de va fi fostŭ odată de temutŭ, acestŭ militarŭ, demnŭ de altmintrelea, aḑĭ natura i-a neutralisatŭ energia nervilorŭ prin strate abondente de celule adipóse.

Decĭ nicĭ îngrijirĭ nefundate pentru unii, nicĭ speranţe prea marĭ pentru ceilalţĭ!

*

Intre candidaţii pentru preşedinţă, afară de Ferry şi Saussier, mai putemŭ numi că a figuratŭ şi preşedintele Camerii francese, valorosulŭ Floquet. Dênsulŭ e o figură simpatică şi e fórte respectatŭ de toţi Republicanii. Mai multe ḑiare ilŭ şi propuseseră, arătându-lŭ ca pe celŭ mai demnŭ pentru a fi învestitŭ cu toga primei Magistraturĭ a Republicei. Ḑiarulŭ „Voltaire“ ilŭ recomanda cu cuvintele lui Horatius: *justum et tenacem propositi virum.* Dér de o parte desinteresamêntulŭ sĕu, de altă parte calităţile sale eminente, ce-i permitŭ încă a fi unŭ *omŭ de acţiune,* l'au îndemnatŭ pe Floquet sĕ renunţe la înaltele onorurĭ ce i se oferiau şi pe care le-ar fi şi meritatŭ.

Dér substituindu-se Sadi-Carnot lui Floquet, Republica n'a perdutŭ nimica. Ambii îşĭ vorŭ servi ţéra cu pricepere şi devotamentŭ. Libertăţile publice, ameninţate pentru momentŭ cu candidatura lui Iules Ferry, vorŭ continua neştirbite. Instituţiunile republicane vorŭ corĕspunde, prin menţinerea Constituţiunii nealterate, ideii ce şĭ-a făcutŭ despre ele consciinţa poporului francesŭ.

Quidam.

SCIRILE ḐILEI.

† Erĭ amŭ primitŭ trista scire despre mórtea fostului consiliarŭ la cancelaria aulică transilvană de odinióră **Georgiu Anghelŭ**. Elŭ a fostŭ unulŭ din mica pleiadă a acelorŭ vechĭ funcţionarĭ românĭ, carĭ s'au distinsŭ prin probitatea şi prin caracterulŭ lorŭ bunŭ românescŭ. Georgiu Anghelŭ a fostŭ alesŭ la marea adunare naţională de pe Câmpulŭ Libertăţii dela 3/15 Maiu 1848 între secretarii acestei adunărĭ. Mai târḑiu ca funcţionarŭ pe câtŭ i-au permisŭ împrejurările rĕposatulŭ s'a alăturatŭ cu tótă căldura inimei la paşii întreprinşĭ pentru apĕrarea drepturilorŭ şi intereselorŭ naţionale române. Memoria lui fiă în vecĭ neuitată şi binecuvêntată!

—x—

Ni se scrie de lângă *Betleanŭ*, că unŭ incendiu era sĕ isbucnéscă în ḑiua de 2 Decemvre a. c. la casele parochiale din comuna românéscă Piatra şi numai printr'o întêmplare cu totulŭ norocósă se putù preveni pericululŭ. Casele nu erau asigurate şi la casŭ décă arŭ fi arsŭ, abia décă lĭ-arŭ fi mai fostŭ cu putinţă puţinilorŭ locuitorĭ din Piatra sĕ edifice nouĕ case, de vreme ce tótă activitatea le este încordată prin nisuinţa de a'şĭ termina zidirea unei bisericĭ nouĕ. Din aceste consideraţiunĭ autorulŭ corespondenţei de mai susŭ îndémnă pe locuitorii din Piatra sĕ imiteze pe confraţii lorŭ din Chiusa, carĭ prin contribuirĭ benevole în biserică, şĭ-au adunatŭ banii necesarĭ pentru asigurarea tuturorŭ edificielorŭ şcólare şi bisericescĭ. In legătură cu acestea ni-se mai comunică şi unele laude binemeritate la adresa d-lui preotŭ din Chiusa, Antoniu Precupŭ, care prin unŭ zelŭ încordatŭ a sciutŭ în scurtŭ timpŭ sĕ aducă la ordine şi bună înţelegere pre credincioşii sĕi, ba prin influenţa cuvêntului, ni se scrie, că a sciutŭ face pe unii din cei mai passionaţĭ bĕutorĭ de rachiu din parochiă sĕ se lase de acestŭ blăstĕmatŭ viţiu.

—x—

Fundaţiunea Şuluţiană a cumpĕratŭ domeniulŭ dela Ernutŭ, de pe Têrnave, cu 120,000 fl.

—x—

Din *Bistriţa* i se scrie lui „Pester Lloyd“ cu data 5 Decemvre n.: „Contra a vr'o 131 de locuitorĭ din Dumitra s'a intentatŭ în 1885 procesŭ penalŭ, pentru că au distrusŭ totalŭ câmpurile cultivate ale mai multorŭ locuitorĭ din Rebrişóra. Acum s'a ţinutŭ la tribunalulŭ de aci pertractarea finală. S'au condamnatŭ 10 dintre acusaţĭ la 10 lunĭ şi 96 la 7 lunĭ carceră, 8 la 5 lunĭ

FOILETONU.

Dicţionarŭ poporalŭ.

(Cuvinte românescĭ din jurulŭ Năsĕudului, de poporŭ grăite şi totŭ pentru poporŭ alcătuite)

adunate de dascălulŭ **Iuliu Bugnariu**.

(Urmare.)

45. *Agodŭ*=trébă, rênduială, rêndŭ, planŭ. Tu nu eştĭ bunŭ de păcurăritŭ, pentru-că, spunêndu-ţĭ cea dréptă, nu sci agodulŭ oilorŭ. — I-am luatŭ agodulŭ.
46. *Duluire* (ca verbŭ) = a umbla în ruptulŭ capului după ceva; orĭ a alunga pe cineva din satŭ, din sluşbă etc.
47. *Hrédă*=părĕu; vale mică
48. *Gicoiŭ*=ceva mâncare cu gustŭ de usturoiŭ d. e. Brânza asta-i tare gicóiă. (Comuna Telciu l. Năsĕudŭ).
49. *Godinŭ*=porcŭ de unŭ anŭ.
49. *Gremuşdare*=vorbire, glăsuire.

    Ceva de-i mai gremuşda
    Şĭ alŭ tĕu capŭ ţi l'oiŭ ciunta.

51. *Hârlă*=scrófă nutrită rĕu.
52. *Habă*=morbŭ; bube rele d. e. venerie (siphilis).
53. *Hâră*=bube scorţóse, ce crescŭ pe sub lâna oilorŭ.

    Contra hârei este fórte recomandabilă nafta (petroleulŭ).

54. *Hangău*=feciorŭ blăstămatŭ, fără picŭ de omenie.
55. *Hoitŭ*=carne înpuţită, trecută în putrejune.
56. *Hrăpcire* (ca verbŭ)=a sbiera în faţa cuiva.
57. *Certurĭ*= casa şi supraedificatele ţinĕtóre de ea.
58. *Jîgane* pl. jigănii=animale sĕlbatice, răpitóre pr. ursulŭ, lupulŭ etc.
59. *Ierositŭ*=omŭ prăpăditŭ, beţivŭ şi tâlharŭ.
60. *Iscodire* (ca verbŭ şi subst) =născocire, inventare, scótere la ivélă.
61. *Ingăimăcélă*=confusiune, încurcare; conturbare, disturbare, rătăcire. De aicĭ verbulŭ a se îngăimăci=a se încurca etc.
62. *Pâslă*=unŭ felŭ de bube pe capŭ ce se facŭ cu deosebire la pruncii dintre anii 1—10.
63. *Pacilă*=femeiă slăbănógă şi de statură mică, ce pare a fi numai unŭ scheletŭ pusŭ în tălpĭ.
64. *Cipăimă*=limbricŭ, cordelatŭ, panglică,
65. *Lepiştócă*=plăcintă.
66. *Aretŭ*=împrejurime, jurŭ, préjmă d. e. în aretulŭ casei.
67. *Blaşgoniă* pl. blasgonii=bacanalii, orgii, desfrênărĭ, blăstĕmăţii.
68. *Ciacanău* (ciacanaucă)=omŭ carele nu scie, că mânca-va orĭ bea-va.
69. *Lefârdău* (lefârdaucă)=omŭ care grăiesce fără şirŭ, fără legătură.
70. *Mintenŭ*, mintenaşŭ, mintenată=îndată, pe locŭ. Acestŭ cuvêntŭ se pare a fi formatŭ din franţusesculŭ „maintenat“, de unde apriatŭ se vede, că Românii năsĕudenĭ au umblatŭ şi prin ţéra Franţuzului — în timpŭ de resbelŭ — şi astfelŭ întorcêndu se érăşĭ acasă, — au adusŭ cu sine mai multe cuvinte francese, pe carĭ cu timpulŭ le-au romanisatŭ.
71. *Mniţŭ* pl. mniţe=lâna ce se tunde pentru prima dată de pe mnei.
72. *Opţa,* opsa=veḑĭ-bine; dór'aşa.
73. *Cuntire*=îndatinare; familiarisare. D'aicĭ verbulŭ a se *cunti*=a se îndatina, a se familiarisa.
74. *Şiosŭ*=leiosŭ d. e. pămêntulŭ.
75. *Cercilă*=povară, greutate.

    Ia-ţĭ cercila, frate în spate.
    Şi te dù-a râză pe sate!

76. *Hlupavŭ*=prostŭ, urîtŭ, porcosŭ d. e. omulŭ ĕsta mâncă fórte hlupavŭ.
77. *Vĕtuiŭ*, vĕtuiă=iedŭ orĭ iadă de unŭ anŭ.
78. *Hâlbură*=loculŭ, unde apa e mai afundă.
79. *Fofle*=omŭ puturosŭ, leneşŭ, trândavŭ; gură-cască.
80. *Bozăire* (ca verbŭ şi subst.)=dospire, acrire, stricare, d. e. fasolea bătută.

temniță. Cești din urmă au fostŭ și ei cu instrumente la loculŭ unde s'a comisŭ fapta, dér n'au luatŭ parte la devastare. Doi dintre acusați au muritŭ, ér șése n'au apărutŭ la pertractarea finală fiindŭ bolnavĭ". — Aci observămŭ că între locuitorii din Dumitra, carĭ suntŭ sasĭ, și între cei din Rebrișóra, carĭ suntŭ românĭ, esistă o vechiă dușmăniă. Distrugerea câmpurilorŭ Rebrișorenilorŭ din partea Dumitrenilorŭ a fostŭ unŭ actŭ de resbunare.

—x—

Ministrulŭ ungurescŭ de agricultură, industriă și comerțŭ a aprobatŭ statutele *reuniunei agricole române* a comitatului Sibiiu sub Nr. 59,262.

—x—

Dumineca in 29 Noemvre (11 Dec.) 1887 se va representa de cătră tinerii comercianțĭ românĭ din locŭ, în sala Redutei din Brașovŭ, »*Unŭ tutorŭ*«, comediă în 2 acte și 1 tablou, de Matilda Poni. Persóne: Redeanu, Dornescu, Buzduganŭ, vechiu servitorŭ a lui Redeanu, Ioniță, pușcașŭ pe moșia lui Redeanu, Leonora Steria de sub tutela lui Redeanu, Rarița, jună servitóre, Dómna Renon, damă de companie, Dómna Belicĭ. Servitorĭ, țeranĭ și țerance. Piesa se jócă pe moșia lui Redeanu. Prețurile: Galerie și fotoliu 1 flor. Băncĭ pe galeriă 70 cr. Locŭ de statŭ pe galerie 60 cr. Parterre locŭ reservatŭ 60 cr. Parterre locŭ de statŭ 45 cr. Parterre biletŭ de studentŭ 35 cr. Băncĭ din fundŭ nenumerotate 25 cr. Bilete se află de vêndare in biroulŭ de spedițiune alŭ d-lui Ioanŭ Dușoiu jun., térgulŭ straelorŭ Nr. 148 și séra la cassă. Inceputulŭ la $7^1/_2$ óre séra.

—x—

Ni se scrie din *Bicadiu*, comitatulŭ Sĕlagiului, că unŭ *mare incendiu* s'a întâmplatŭ acolo în séra dilei de 20 Noemvre a. c.; patru case impreună cu tóte clădirile economice au căḑutŭ jertfă acestui incendiu, nerĕmânêndŭ bieților proprietarĭ nicĭ cina de o séră. Paguba se socotesce în 4000 fl. Cea mai grea lovitură însĕ l'a ajunsŭ pe învĕțătorulŭ gr. cat. Vasiliu Drăganŭ, omŭ muncitorŭ, care ținea în arêndă o proprietate a contelui Iosifŭ Bethlen și căruia i-au arsŭ tóte fructele adunate de pe câmpŭ, nefiindu-i nimicŭ asiguratŭ. Singurŭ paguba acestuia se socotesce în 2000 fl. v. a. Focului a fostŭ pusŭ la bietulŭ învĕțătorŭ, de o mână rea, dreptŭ rĕsbunare. Se speră că făptuitorulŭ va fi prinsŭ și pedepsitŭ cum se cuvine.

—x—

O fóiă rusă anunță, că în curêndŭ va apăré în *Viena* unŭ mare *ḑiarŭ rusŭ* cu tendință panslavistă, avêndŭ problema sĕ servéscă ca organŭ simțĕmintelorŭ de comunitate ce se manifestă totŭ mai puternicŭ și mai energicŭ în tóte popórele slave. Unŭ aristocratŭ rusŭ pune la dispositiune banii necesarĭ pentru întemeiarea ḑiarului.

—x—

Linia *Mureșŭ-Ludoșŭ-Țăgșor-Budatelec* a căii ferate Mureșŭ-Ludoșŭ—Bistrița s'a predatŭ comunicațiunei la 6 Decemvre n. Stațiunile acelei linii suntŭ: Mureșŭ-Ludoșŭ, Sângeru de Câmpiă-Teurenĭ, Zaulŭ de Câmpiă, Miheșulŭ de Câmpiă, Balda, Șermășelŭ, Țăgșorŭ-Budatelecŭ.

—x—

Camera advocațială din *Brașovŭ* face cunoscutŭ, că advocatulŭ *Nicolau Găitanŭ* a fostŭ primitŭ în lista acestei camere.

—x—

Fóia bugetară din Clușiu s'a năcăjitŭ focŭ pe d-lŭ *Stiftner*, șefulŭ filialei din Brașovŭ a băncii naționale austro-ungare, »fiindŭ că e austriacŭ, póte chiar vienezŭ, care nu scie nicĭ o bóbă ungaresce. Pe lângă acésta n'a primitŭ polițe d'ale unorŭ neguțătorĭ ungurĭ. La filială nu e nicĭ unŭ funcționarŭ ungurŭ«. „Kolozsvar" ḑice că corporațiunile comerciale vorŭ ține o adunare și vorŭ cere ministrului Tisza sĕ înlăture rĕulŭ orĭ chiar pe d-lŭ Stiftner sĕ-lŭ înlăture. — Cărui „patriotŭ« i-o fi lăsândŭ gura apă după acestŭ postŭ?

—x—

Direcțiunea căilorŭ ferate ungare a și destituitŭ 11 funcționarĭ neungurĭ, *sub pretextŭ că nu sciu bine ungaresce*. — Dovadă că numai maghiarisându-se Nemaghiarii mai potŭ avé unŭ flécŭ de slujbuliță.

—x—

Fóia cehă „Hlas Naroda« comunică, că *Cehii* din așa numitulŭ „Rziper Canton" *facŭ propagandă pentru introducerea liturgiei slave*, amenințândŭ pe autoritățile bisericescĭ, că décă se vorŭ opune, ei vorŭ trece la biserica ortodoxă. Deja 200 de părințĭ de familiă au subscrisŭ unŭ manifestŭ în acestŭ sensŭ.

Literatură. *Cărți alese.* Primimŭ dela tipografia Alexi din Brașovŭ ca primulŭ numĕrŭ alŭ publicațiunei ce și-a propusŭ a scóte sub titlulŭ de mai susŭ: a doua edițiune din „*Satulŭ cu comorile*" novelă localisată de Petra Petrescu, care în acéstă adoua edițiune a fostŭ tipărită cu litere mai marĭ, mai cetețe, formândŭ acum unŭ frumosŭ volumŭ în 8° mare de 132 paginĭ. Cu tóte astea costă numai 20 crucerĭ esemplarulŭ. Nu ne îndoimŭ decĭ de respândirea acestei scrierĭ, care a fostŭ apreciată de întrega pressă română, ér de m. o. consistorŭ archidiecesanŭ, a fostŭ recomandată cu următórea circulară:

Nr. 2781 1 col.

„*Satulŭ cu comorile*" etc. Autorulŭ acestei broșure e cunoscutŭ publ. românŭ cetitorŭ și prin alte scrierĭ parte sciințifice, parte beletristice.

Sat. cu com. cuprinde sub formă de novelă, aplicată la împrejurăriie sătenului românŭ, cele mai practice principii séu învĕțăturĭ economice sanitare și morale, dela carĭ depinde în mare parte prosperarea singuraticilorŭ, și a societăților, carĭ le urméză.

„*Jezus születésének és halálának éve,« időszámitás alapján* (Anulŭ nascerii și morții lui Cristosŭ, pe basa calculațiunii timpului.) Sub titlulŭ acesta a eșitŭ de sub tiparŭ în tipografia Alexi din Brașovŭ unŭ opșorŭ ungurescŭ de 69 pag., scrisŭ de d-lŭ *Radány Iozsef*, consiliarŭ ministerialŭ de finanțe în pensiune etc. Peste totŭ opșorulŭ arată a fi lucratŭ cu multă cunoscință de causă. In partea primă se află îndrumărĭ practice pentru calculațiunea timpului, d. e. cum se póte determina ḑiua Pascilorŭ la creștinĭ, ḑiua Pascilorŭ la Evrei etc. In partea a doua a opșorului se află diferite notițe interesante, care servescŭ totŭ odată de basă la partea primă a opșorului. Doritorii de a posede acestŭ opŭ, și-lŭ potŭ procura directŭ dela autorulŭ, cu 40 cr.

Limba franceză predată Românilorŭ fără profesorŭ, în timpŭ de unŭ anŭ. — **Limba engleză predată Românilorŭ** fără profesorŭ în timpŭ de unŭ anŭ. Diare limbistice **sĕptĕmânale** pentru tóte clasele, redactate în romănesce *(cu pronunțarea figurată)* de d-nulŭ H. Lolliot, profesorŭ la liceulŭ sf. Gheorghe, în Bucurescĭ. — *Metode pentru a învĕța* **singurŭ** *a scrie și a vorbi limba franceză și cea engleză.*

Prețulŭ abonamentului: Pentru *limba franceză*: Unŭ anŭ (cursulŭ completŭ), 9 florinĭ; — șése lunĭ, 4 fl. 50 cr.; — trei lunĭ, 2 fl. 25 cr.

Pentru *limba engleză*: Unŭ anŭ (cursulŭ completŭ), 18 florinĭ; șése lunĭ, 9 fl.; — trei lunĭ, 4 fl. 50 cr.

Cererile de abonamente se adreséză: D-lui H. Lolliot, Bulevardulŭ Elisabeta, Băile Eforiei. — Bucurescĭ (România.)

Scirĭ polițienescĭ. — Catharina Sohn, aflătóre în servițiu la birtașulŭ de aci Iohann Iobi, fură stăpânului ei la 24 Octomvre suma de 5 fl. și la 2 Decemvre suma de 16 fl. Făptuitórea a fostŭ predată judecătoriei penale.

Pentru esecutarea mai energică a ordinei prescrise prin statutulŭ drumurilorŭ în comitatulŭ Brașovŭ, poliția a dispusŭ ca de aci înainte la têrgurile de sĕptĕmână sĕ funcționeze în secțiunile polițienescĭ din Blumĕna și Brașovulŭ vechiu, unde comunicațiunea carĕlorŭ e mai mare, câte unŭ funcționarŭ alŭ autorităței polițienescĭ și pe proprietarii de carĕ, carĭ lucréză în contra prescrierilorŭ, sĕ-i pedepséscă.

Privitorŭ la scirea polițienéscă despre covorulŭ furatŭ din biserica négră se comunică mai departe că atâtŭ covorulŭ, câtŭ și făptuitorulŭ, care e locuitorulŭ Komsa Elek, au fostŭ găsițĭ. Covorulŭ e de catifea roșiă și împodobitŭ cu posomantŭ și cu ciucurĭ de aurŭ.

Ultime scirĭ.

Parisŭ, 7 Decemvre. — Scirile private ce primimŭ din Varșovia dau în privința concentrărilorŭ de trupe rusescĭ la graniță, explicațiunea următóre:

Rusia scie că planulŭ pregătitŭ de Germania și Austria unite consistă, în casŭ de rĕsboiu, în a năvăli pe neașteptate în Polonia rusésca, și a ocupa Varșovia, profitândŭ de cele mai marĭ înlesnirĭ de mobilisare de carĭ dispunŭ aceste douĕ puterĭ.

Pentru a compensa desavantagiulŭ ce resultă pentru ea din încetineala mobilisării sale, Rusia a hotărîtŭ sĕ sporéscă într'unŭ modŭ permanentŭ trupele sale dela graniță. Totușĭ, acéstă sporire nu implică nicĭ o ideiă de agresiune: Este o simplă mĕsură de procauțiune curatŭ defensivă.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

VIENA, 9 Decemvre. — *Aḑi s'a ținutŭ o conferență militară, la care au luatŭ parte Archiducele Albrecht și unŭ numĕrŭ de militarĭ superiorĭ.*

PESTA, 9 Decemvre. — Prințulŭ de Reuss a esprimatŭ contelui Kalnoky mulțămita împĕratului germanŭ pentru compătimirea esprimată de cătră delegațiunĭ din causa stării sănătății prințului de corónă germanŭ.

BUCURESCĬ, 9 Decemvre. — Convențiunea privitóre la regularea granițelorŭ austro-ungare-române a fostŭ subsemnată erĭ.

ROMA, 9 Decemvre. — Tractatulŭ de comerțŭ cu Austro-Ungaria s'a subsemnatŭ erĭ.

PARIS, 9 Decemvre. — Goblet a primitŭ formarea cabinetului. Din acesta facŭ parte și Ribot și Flourens.

DIVERSE.

Frigurile muncei, numite de doftorĭ „cărbaturi" séu „frigurĭ eterneře", provinŭ mai alesŭ din causa escesului muncei și ne atingŭ pe toțĭ carĭ muncimŭ peste mĕsură. Le cunóscemŭ, aceste frigurĭ carĭ potŭ a ține chiarŭ până la o sĕptĕmână, prin o silă și slăbiciune generală, prin ferbințélă, bătae repede a pulsului, lipsă de poftă de mâncare, limba încărcată și durerĭ în regiunile lombilicale și la membre. Se vindecă prin odihnă, băi calde séu și recĭ și prin céiurĭ carĭ sĕ producă înădușire séu chiarŭ curățenie ușóră.

Fauna mormintelorŭ. — In ședința dela 14 Nov. curentă a Academiei de sciințe din Parisŭ d-lŭ Brown-Séquard a presentatŭ, în numele d lui Mégnin, una din cele mai curióse colecțiunĭ de insecte ce trăescŭ pe cadavrele din morminte, succedându-se cu cea mai mare regularitate, astfelŭ că prin presența unora din ele se póte spune cu siguranță timpulŭ îngropărei. („Gaz. Săt.«)

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ **Dr. Aurel Mureșianu.**

---

81. *Pleonciosŭ*=mutŭ, nătărău.
82. *Morcójă*=fierulŭ ce se pune pe capetele dricului (osiei) dela carŭ — pentru ca sĕ nu se ródă de rótă.
83. *Mocrină*=locŭ apătosŭ, mocirlosŭ.
84. *Jigărîtŭ*. Așa se numesce unŭ omŭ óre-care lungŭ, subțire și cu nisce obrajĭ ca nisce prune uscate.
85. *Țărlău*=câne tinérŭ, cățĕlŭ abia de unŭ anŭ.
86. *Foiușteţŭ*=copilŭ, pruncŭ micŭ.
87. *Stneu* (poporulŭ pronunță sinyeu)=unŭ cuiu de lemnŭ anume făcutŭ, ce se bagă prin belciugele lanțului, când ajunge tréba d'a lega lemne.
88. *Sfăcuire*=legare; înodare.
89. *Hrapă*=râpă, prăpaste, prețipișŭ.
90. *Țiflescŭ*, țiflire,=șbierare, țipare, strigare ca din gură de șérpe.
91. *Pripașŭ* pl. pripașĭ=iedĭ și mnei. — Mĭ-au arsŭ pripașii, adecă iedii și mneii (mieii).
92. *Țundră*=veșmêntŭ rĕu, haină stricată.
93. *Turjanŭ* plur. turjenĭ=tulénŭ, tuleu, firŭ de mălaiu, de pe care se culege cucuruzulŭ.
94. *Cislacŭ*=lapte acru de óie, din care décă îmbucĭ odată nolens-volens veḑĭ Clujulŭ!
95. *Ciorbŭ* plur. ciorburĭ=vasĕ de lemnŭ orĭ lutŭ d. e. óle, berbințe etc.
96. *Cioplacŭ*=drumŭ, cale, cărare d. e. abia am eșitŭ aicĭ și elŭ a și apucatŭ cioplaculŭ.
97. *Sorbancă*=găletă mică din care mâncă pĕcurarii.
98. *Cârlanŭ*, cârlană,=mielŭ orĭ mielușea de unŭ anŭ.
    Ți-'oiu da oi și cârlănițe,
    Ce pascŭ vara prin poinițe;
    Ți-'oiu da oi și cârlănașĭ,
    Ce pascŭ vara prin buhașĭ!
99. *Buhaiu*=berbece orĭ țapŭ trecutŭ de doi anĭ.
    Dă-mĭ o mierță de mălaiu,
    Că ți-'oiu da unŭ țapŭ buhaiu!
100. *Țărțaiŭ*=gîndină fórte mĕruntă.
101. *Musteréță*=sucŭlŭ mestécănului.
102. *Săgnată*, zăgnétă=foculŭ ce se face în gura cuptorului, când cocŭ muierile pâne.
    Smĕulŭ iute mi-'lŭ prindea,
    Pe sĕgnată mi-'lŭ punea,
    Și-'lŭ lăsa de se frigea.
    (Baladă popor.)
103. *Agâmbală*=stropșală, nevoe, bólă rea. De aicĭ verbulŭ: a agâmba, a stropși, a apuca pe cineva nevoia.
104. *Cióblă*=lemnŭ uscatŭ, grosŭ și bortosŭ.
105. *Sforŭ*=isvorŭ, sorginte, funte.
106. *Birgă*, bgirgă=defectŭ, scădere; morbŭ, bólă. De aicĭ adjectivulŭ »birgoșŭ«=defectŭ cu scăderĭ; apoi verbulŭ: a se birgoși=a se bolnăvi.
107. *Tiposire*, chiposire (ca verbŭ și subst.)=plăcere; priire d. e. aerulŭ nu-i tiposesce adecă: nu-i priesce.
108. *Mărțină*=calŭ învĕțatŭ cu tarnița orĭ cu hamulŭ.
109. *Diricare* (ca verbŭ și subst.)=ridicare d. e. unŭ grițarŭ de ițĭ lipsesce ițĭ dirică crosna'n șele.
110. *Croșnă*=bolfă, înflătură.
111. *Oblicire*=scíricire, ajungere de a cunósce ceva.
112. *Acarcum*=orĭ cum.
113. *Ciorbuire*=învechire; stricare d. e. vremea tóte ciorbuesce.
114. *Snahă*=natură, fire; apucătură înăscută, datină.
115. *Cacorală*=comedie, posnă, blăstămăție.
116. *Sărsamŭ* plur. sărsamurĭ=unelte, rechisite de lucratŭ d. e. sfiederulŭ, aculŭ, sĕrurca etc.
117. *Ocoșŭ*, ocășŭ (ung.)=înțeleptŭ, învĕțatŭ; istețŭ, săftosŭ, pedante.
118. *Cisigŭ* plur. cisigurĭ. Veḑĭ „sărsamŭ!«.
119. *Hăláduire* (ca verbŭ și subst.)=a scăpa din ceva něcazŭ, a scăpa de unŭ lucru.
120. *Heliŭ* plur. heliurĭ. Veḑĭ „certurĭ!«.
121. *Pandositŭ*=omŭ prăpăditŭ, mișelŭ, vaieratŭ. De aicĭ verbulŭ „a se pandosi«=a se prăpădi, a se duce în lume.

(Va urma)

Cursulŭ la bursa de Viena
din 7 Decemvre st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5% . . .	98.35	Bonurĭ croato-slavone . .	104.75
Rentă de hârtiă 5% . .	84.40	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.75
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	149 75	Imprumutulŭ cu premiu ung.	124 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	95.10	Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	123.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	——	Renta de hârtiă austriacă	79.90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	——	Renta de arg. austr. . .	81.80
Bonurĭ rurale ungare . .	104.25	Renta de aurŭ austr. . .	110 50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 25	Losurile din 1860 . . .	134 20
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104 25	Acţiunile băncei austro-ungare	875 —
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 25	Act. băncei de creditŭ ung.	281.25
Bonurĭ rurale transilvane	104 65	Act. băncei de creditŭ austr.	275.50
		Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.94
		Napoleon-d'orĭ	10.—
		Mărcĭ 100 împ. germ. . .	61.70
		Londra 10 Livres sterlinge	126 89

Bursa de Bucurescĭ.
Cota oficială dela 19 Noemvre st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%). .	93½	94½
Renta rom. amort. (5%) .	96—	97—
» convert. (6%) .	91—	92—
Impr. oraş. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%) . .	105—	106—
» » (5%) .	91¾	92¼
» » urban (7%) . .	103—	104—
» » » (6%) . .	96—	97—
» » » (5%) . .	87½	88½
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
» » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă . .	14.¼	15.—
Bancnote austriace contra aurŭ. .	2.03	2.04

Cursulu pieţei Braşovŭ
din 8 Decemvre st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump. 8.55	Vênd. 8.5
Argint românesc	» 8.50	» 8.5
Napoleon-d'orĭ	» 9.96	» 9.9
Lire turcescĭ	» 11.27	» 11.3
Imperialĭ	» 10.26	» 10.2
Galbenĭ	» 5 87	» 5.9
Scrisurile fonc. »Albina« 6% .	» 101.—	» 102.-
» » » 5% .	» 98.—	» 99.-
Ruble Rusescĭ	» 110.—	» 111.½
Discontulŭ . . .	» 7—10% pe anŭ.	

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugămŭ pe d-niĭ abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei să binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatuluĭ postalŭ şi numeriĭ de pe fâşia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domniĭ ce se abonéză din nou sě binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sě arate şi posta ultimă. *ADMINISTR. „GAZ. TRANS.“*

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.